

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

28. september 2006 *

Kohtuasjas C-467/04,

mille esemeks on EL artikli 35 alusel Audiencia Provincial de Málaga (Hispaania)
8. juuli 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse
2. novembril 2004, kriminaalasjas

Giuseppe Francesco Gasparini,

José Mª L. A. Gasparini,

Giuseppe Costa Bozzo,

Juan de Lucchi Calcagno,

Francesco Mario Gasparini,

José A. Hormiga Marrero,

Sindicatura Quiebra

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

süüdistuses,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja esimees P. Jann, kohtunikud N. Colneric (ettekandja), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič ja E. Levits,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: vanemametnik M. Ferreira,

arvestades kirjalikus menetluses ja 16. märtsi 2006. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

— G. F. Gasparini, esindajad: *abogado* H. Oliva García, *abogado* L. Pinto, *abogado* I. Ayala Gómez ja *abogado* P. González Rivero,

— J. Mª L. A. Gasparini, esindaja: *abogado* C. Font Felú,

— G. Costa Bozzo, esindajad: *abogado* L. Rodríguez Ramos ja *procurador* C. Randón Reyna,

— J. de Lucchi Calcagno, esindajad: *abogado* F. García Guerrero-Strachan, ja *procuradora* B. de Lucchi López,

- F. M. Gasparini, esindaja: *abogado* J. García Alarcón,
- Hispaania valitsus, esindaja M. Muñoz Pérez,
- Prantsuse valitsus, esindaja J.-C. Niollet,
- Itaalia valitsus, esindaja I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Aiello,
- Madalmaade valitsus, esindajad H. G. Sevenster, C. Wissels ja C. ten Dam,
- Poola valitsus, esindaja T. Nowakowski,
- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindajad L. Escobar Guerrero, W. Bogensberger ja F. Jimeno Fernández,

olles 15. juuni 2006. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus puudutab 19. juunil 1990 Schengenis allkirjastatud konventsiooni, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT 2000, L 239, lk 19; ELT eriväljaanne 19/02, lk 9; edaspidi „Schengeni rakenduskonventsioon”), artikli 54 ja EÜ artikli 24 tõlgendamist.
- 2 See taotlus esitati G. F. Gasparini, J. Mª L. A. Gasparini, G. Costa Bozzo, J. de Lucchi Calcagno, F. M. Gasparini, J. A. Hormiga Marrero ja Sindicatura Quiebra vastu algatatud kriminaalmenetluse raames, keda kahtlustati oliiviõli salakaubana Hispaania turule viimises.

Õiguslik raamistik

Ühenduse õigusnormid

- 3 Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingule Amsterdami lepinguga lisatud protokolli Schengeni *acquis* Euroopa Liitu integreerimise kohta (edaspidi „protokoll”) artiklile 1 on kolmteist Euroopa Liidu

liikmesriiki, sh Hispaania Kuningriik ja Portugali Vabariik volitatud omavahel sisse seadma tihedama koostöö Schengeni *acquis'* kehtivusalas, mis on määratletud selle protokollis lisas.

- 4 Sedasi määratletud Schengeni *acquis'* osaks on eelkõige Schengenis 14. juunil 1985 Beneluxi majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi poolt allkirjastatud leping ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta (EÜT 2000, L 239, lk 13; ELT eriväljaanne 19/02, lk 3; edaspidi „Schengeni leping”) ning Schengeni rakenduskonventsioon.
- 5 Protokolli artikli 2 lõike 1 esimese lõigu kohaselt kohaldatakse alates Amsterdamis lepingu jõustumise kuupäevast selle protokollis artiklis 1 nimetatud kolmeteistkümne liikmesriigi suhtes Schengeni *acquis'*d.
- 6 Euroopa Liidu Nõukogu võttis protokollis artikli 2 lõike 1 teise lõigu teise lause alusel 20. mail 1999 vastu otsuse 1999/436/EÜ, millega määratakse kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepingu ja Euroopa Liidu lepingu asjakohaste sätetega kindlaks iga Schengeni *acquis'*d moodustava sätte või otsuse õiguslik alus (EÜT L 176, lk 17; ELT eriväljaanne 19/01, lk 152). Selle otsuse artiklist 2 koostoimes selle A lisaga nähtub, et nõukogu määras EL artiklid 34 ja 31, mis on Euroopa Liidu lepingu VI jaotises pealkirjaga „Sätted politseikoostöö ja õiguslase koostöö kohta kriminaal-asjades” Schengeni rakenduskonventsiooni artiklite 54–58 õiguslikuks aluseks.
- 7 Artiklid 54–58 moodustavad Schengeni rakenduskonventsiooni III jaotise pealkirjaga „Politsei ja julgeolek” 3. peatüki pealkirjaga „*Ne bis in idem*” põhimõtte rakendamine”.

8 Schengeni rakenduskonventsiooni artikkel 54 sätestab:

„Isikut, kelle suhtes üks lepinguosaline on langetanud lõpliku kohtuotsuse, ei või teine lepinguosaline sama teo eest vastutusele võtta, tingimusel et isik on pärast kohtuotsust karistuse ära kandnud või kannab seda või seda ei saa otsuse langetanud lepinguosalise õiguse alusel enam täitmisele pöörata.”

- 9 Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta (EÜT L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34) artikkel 3 pealkirjaga „Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise kohustuslikud alused” sätestab:

„Vahistamismäärust täitva liikmesriigi õigusasutus (edaspidi „vahistamismäärust täitev õigusasutus”) kohustub keelduma Euroopa vahistamismääruse täitmisest järgmistel juhtudel:

[...]

2. kui vahistamismäärust täitev õigusasutus teab, et tagaotsitava suhtes on samade tegude eest teises liikmesriigis langetatud lõplik kohtuotsus ning kui sellega on määratud karistus, on see karistus kantud või on see sel ajal kandmisel või ei saa seda enam karistuse määranud liikmesriigi õiguse alusel täita;

[...]”

- 10 Raamotsuse artikkel 4 pealkirjaga „Euroopa vahistamismääruse täitamata jätmise vabatahtlikud alused” on sõnastatud järgmiselt:

„Vahistamismäärust täitev õigusasutus võib keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui:

[...]

4. vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel ei või tagaotsitavat kohtu alla anda või karistada aegumise tõttu ning kui teod kuuluvad selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla tema kriminaalõiguse alusel;

[...]”

- 11 Euroopa Kohtu pädevus teha eelotsuseid EL lepingu VI jaotises nimetatud valdkondades on reguleeritud EL artikliga 35.

- 12 Hispaania Kuningriik tegi deklaratsiooni, millega aktsepteeris Euroopa Kohtu pädevust teha eelotsuseid EL artiklis 35 sätestatud õigusaktide kehtivuse ja tõlgendamise kohta vastavalt nimetatud artikli lõikes 2 ja lõike 3 punktis a ette nähtud tingimustele (EÜT 1999, C 120, lk 24).

13 EÜ artikli 24 kohaselt:

„Kolmandast riigist toodud tooted loetakse liikmesriigis vabas ringluses olevaks, kui on täidetud impordiformaalsused ning tasutud tollimaksud või samaväärse toimega maksud, mida tuleb maksta selles liikmesriigis, ja kui selliseid tolli- või muid makse pole täielikult või osaliselt tagastatud.”

Siseriiklikud õigusnormid

14 13. juuli 1982. aasta seaduse nr 7/1982, millega muudetakse salakaubavedu käsitlevaid õigusnorme ja sätestatakse seda valdkonda puudutavad kuriteod ja haldusõigusrikkumised (BOE nr 181, 30.7.1982, lk 20623), artikli 1 lõike 1 punktid 1 ja 2 sätestavad:

„1. Salakaubaveo, kui kauba või muude esemete väärtus on vähemalt üks miljon peseetat, paneb toime isik, kes:

- 1) impordib või ekspordib seaduslikku kaupa, jättes selle tollis deklareerimata;
- 2) sooritab kaubandustehinguid, omab või laseb ringlusse välismaa päritolu seaduslikku kaupa seadusjärgseid impordinõudeid täitmata.”

- 15 Karistusseadustiku (*ley de enjuiciamiento criminal*) artikli 847 kohaselt ei saa edasi kaevata otsust, mille Audiencia Provincial on teinud apellatsioonkaebust läbivaatava organina.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 16 Audiencia Provincial de Málaga väidab asjas kogutud tõenditele tuginedes, et kindlaks tegemata kuupäeval 1993. aastal otsustasid äriühingu Minerva aktsionärid ja juhid vedada Sétubali sadama (Portugal) kaudu Tuneesia ja Türgi päritolu lambiõli (s.o rafineeritud õli), mis jäeti tollis deklareeritama. Seejärel transporditi see kaup veokitega Setúbalist Málagaasse (Hispaania). Süüdistatavad kasutasid võltsitud arvete süsteemi, mille eesmärk oli jätta mulje, et õli on Šveitsi päritolu.
- 17 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu kohaselt leidis Supremo Tribunal de Justiça (Portugal) Tribunal de Setúbal'i otsuse peale esitatud apellatsioonkaebuse kohta tehtud otsuses, et kümnel korral pärines Portugali toimetatud lambiõli Tuneesiast ja ühel korral Türgist ning et Portugali tollis deklareeriti tegelikult sissetoodud kogusest väiksem kogus.
- 18 Supremo Tribunal de Justiça mõistis tema menetluses olevas kohtuasjas kaks süüdistatavat kuriteo aegumise tõttu õigeks; nimetatud kaks isikut on süüdistavateks ka põhikohtuasjas.

19 Audiencia Provincial de Málaga selgitab, et ta peab leidma vastuse küsimusele, kas tegemist on salakaubaveoga või niisugust kuritegu ei toimunud, võttes arvesse Supremo Tribunal de Justicia *res judicata* õigusjõudu omavat kohtuotsust või asjaolu, et kaubad on ühenduse territooriumil vabas ringluses.

20 Sellises olukorras otsustas Audiencia Provincial de Málaga menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

- 1) Kas ühe liikmesriigi kohtute otsus kuriteo aegumise kohta on teise liikmesriigi kohtutele siduv?

- 2) Kas kuriteos süüdistatava isiku õigeksmõistmine kuriteo aegumise tõttu laieneb ka teises liikmesriigis sama teo toimepanemises süüdistatavatele isikutele või teiste sõnadega, kas aegumist võib kohaldada ka nende isikute kasuks, kes on teises liikmesriigis samas teos süüdistatavad?

- 3) Kui ühe liikmesriigi kriminaalkohtud leiavad, et salakaubaveo koosseisuks vajalik kauba ühenduseväline päritolu ei ole kindlaks tehtud ja mõistavad süüdistatavad õigeks, siis kas teise liikmesriigi kohtud võivad oma uurimist laiendada, et kindlaks teha, et kaup toodi kolmandast riigist ühendusse ilma tollimakse maksmata?

4) Kui ühe liikmesriigi kohus on leidnud, et kauba ebaseaduslikku toimetamist ühenduse territooriumile ei saa lugeda tõendatuks, või kui salakaubavedu puudutav kuritegu on aegunud:

a) kas seda toodet võib pidada teiste liikmesriikide territooriumil vabas ringluses olevaks?

b) kas teises liikmesriigis turuleviimine pärast importimist riiki, kus õigeks-mõistev kohtuotsus tehti, kujutab endast iseseisvat ja seega ka karistatavat tegu või tuleb seda hoopis lugeda importimisega lahutamatult seotud teoks?

Euroopa Kohtu pädevus

21 Käesoleva otsuse punktides 12 ja 15 tuleneb, et Euroopa Kohus on antud juhul pädev EL artikli 35 lõigete 1–3 alusel tõlgendama Schengeni rakenduskonventsiooni artiklit 54.

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

22 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib selle küsimusega sisuliselt teada saada seda, kas Schengeni rakenduskonventsiooni artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõte on kohaldatav lepinguosalise riigi kohtu otsusele, millega süüdistatav mõistetakse kriminaalmenetluse aluseks oleva kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks.

- 23 Nimetatud artikli 54 kohaselt isikut, kelle suhtes üks lepinguosaline riik on langetanud „lõpliku kohtuotsuse”, ei või teine lepinguosaline riik sama teo eest vastutusele võtta, tingimusel et isik on pärast süüdimõistvat kohtuotsust karistuse ära kandnud või kannab seda või seda ei saa enam täitmisele pöörata.
- 24 Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 moodustavas ainsas lauses sisalduv põhilause ei viita mingil viisil lõpliku otsuse sisule. See ei ole kohaldatav üksnes süüdimõistvatele kohtuotsustele (vt selle kohta tänase kuupäevaga otsus kohtuasjas C-150/05: Van Straaten, EKL 2006, lk I-9327, punkt 56).
- 25 Seega kohaldatakse Schengeni rakenduskonventsiooni artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõtet lepinguosalise riigi kohtute otsuste suhtes, millega süüdistatav mõistetakse ebapiisavate tõendite tõttu lõplikult õigeks (eespool viidatud otsus Van Straaten, punkt 61).
- 26 Põhikohtuasjas kerkib küsimus, kas sama kehtib ka juhul, kui isik mõistetakse kriminaalmenetluse aluseks oleva kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks.
- 27 Vaidlust ei ole selles, et Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 eesmärgiks on vältida seda, et isikut saaks tema liikumisvabaduse kasutamise tõttu mitme lepinguosalise riigi territooriumil sama teo toimepanemise eest kohtu alla anda (vt 11. veebruari 2003. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-187/01 ja C-385/01: Gözütok ja Brügge, EKL 2003, lk I-1345, punkt 38, ja tänase kuupäevaga eespool viidatud otsus Van Straaten, punkt 57). Kõnealuse artikliga tagatakse õigusrahu nendele isikutele, kelle kohtuasjas on tehtud lõplik otsus. Sellistel isikutel peab olema võimalik vabalt liikuda, ilma et nad peaksid kartma sama teo eest uue kriminaalmenetluse algatamist teises lepinguosalisel riigis.

- 28 Nimetatud eesmärki oleks raske saavutada, kui Schengeni rakenduskonventsiooni artiklit 54 ei kohaldata juhul, kui lepinguosalise riigi kohus on kriminaalmenetluse tulemusena teinud otsuse, millega süüdistatav mõistetakse kriminaalmenetluse aluseks oleva kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks. Seega tuleb niisuguse isiku puhul tõdeda, et tema suhtes on kõnealuse artikli mõttes langetatud lõplik kohtuotsus.
- 29 On tõsi, et lepinguosaliste riikide õigusnormid ei ole aegumistähtaegade osas harmoneeritud. Samas mitte ükski EL lepingu VI jaotise sätte politseikoostöö ja õiguslase koostöö kohta kriminaalasjades, mille artiklid 34 ja 31 on määratud Schengeni rakenduskonventsiooni artiklite 54–58 õiguslikuks aluseks, ega ka Schengeni leping ja Schengeni rakenduskonventsioon ei alluta Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 kohaldamist liikmesriikide karistusõiguse normide harmoneerimisele või veelgi vähem ühtlustamisele kriminaalasja aegumist puudutavate menetluste osas (eespool viidatud otsus: Gözütök ja Brügge, punkt 32) ega ka liikmesriikide karistusõiguse normide üldisele harmoneerimisele või ühtlustamisele (vt 9. märtsi 2006. aasta otsus kohtuasjas C-436/04: Van Esbroeck, EKL 2006, lk I-2333, punkt 29).
- 30 Tuleb lisada, et Schengeni rakenduskonventsiooni artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõtte eeldab tingimata, et lepinguosaliste riikide vastavates karistusõigussüsteemides valitseb vastastikune usaldus ja et iga nimetatud riik tunnustab teises lepinguosalises riigis kehtiva karistusõiguse kohaldamist isegi siis, kui tema enda siseriikliku õiguse rakendamise tulemuseks oleks teistsugune lahend (eespool viidatud otsus Van Esbroeck, punkt 30).
- 31 Raamotsus 2002/584 ei takista *ne bis in idem* põhimõtte kohaldamist olukorras, kus isik on kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks mõistetud. Vastavalt selle raamotsuse artikli 4 punktile 4, millele Madalmaade valitsus on Euroopa Kohtule esitanud märkustes viidanud, võib vahistamismäärust täitev õigusasutus keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest muu hulgas juhul, kui vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel ei või isiku suhtes kriminaalmenetlust algatada aegumise

tõttu ning kui teod kuuluvad selle liikmesriigi jurisdiktsiooni alla tema karistusõiguse alusel. Selle võimaluse rakendamise eelduseks ei ole kohtuotsus, mis on tehtud kriminaalasja aegumisele tuginedes. Juhtum, mille puhul tagaotsitava suhtes on sama teo eest teises liikmesriigis langetatud lõplik kohtuotsus, on reguleeritud raamotsuse artikli 3 punktis 2, milles sätestatakse Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise kohustuslikud alused.

32 Põhikohtuasja keerukuse osas tuleb lõpetuseks rõhutada, et siseriikliku kohtu ülesanne on kontrollida, kas tema menetluses oleva kohtuasja esemeks olevad teod on samad, mille suhtes on juba langetatud lõplik kohtuotsus.

33 Eeltoodud kaalutlustest lähtuvalt tuleb esimesele küsimusele vastata, et Schengeni rakenduskonventsiooni artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõtet kohaldatakse lepinguosalise riigi kohtu poolt kriminaalasjas tehtud otsusele, millega süüdistatav mõistetakse kriminaalmenetluse aluseks oleva kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks.

Teine küsimus

34 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, milliste isikute suhtes võib *ne bis in idem* põhimõtet kohaldada.

35 Selles osas tuleneb Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 sõnastusest selgelt, et *ne bis in idem* põhimõttest võivad kasu saada ainult need isikud, kelle suhtes on esimesel korral langetud lõplik kohtuotsus.

- 36 Sellist tõlgendust kinnitab EL lepingu VI jaotise sätete eesmärk, mis on väljendatud EL artikli 2 esimese lõigu neljandas taandes – „säilitada ja arendada liitu vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva alana, kus isikute vaba liikumine on tagatud üheskoos [...] kuritegevuse ennetamise ja selle vastu võitlemisega seotud asjakohaste meetmete võtmisega”.
- 37 Seetõttu tuleb teisele küsimusele vastata, et Schengeni rakenduskonventsiooni artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõtet kohaldatakse ainult nendele isikutele, kelle suhtes lepinguosaline riik on langetanud lõpliku otsuse.

Kolmas küsimus

- 38 Kolmas küsimus põhineb eeldusel, mille kohaselt liikmesriigi kriminaalkohtud leiavad, et salakaubaveo koosseisuks vajalik kauba ühenduseväline päritolu ei ole kindlaks tehtud.
- 39 Selline eeldus ei vasta aga põhikohtuasja faktidele, nagu eelotsusetaotluse esitanud kohus neid kirjeldab ja mis on toodud käesoleva otsus punktides 16–18.
- 40 Enamik põhikohtuasja süüdistatavatest heidab eelotsusetaotluse esitanud kohtule ette, et viimane on Supremo Tribunal de Justiça tehtud otsust valesti tõlgendanud. Nad väidavad, et vastupidiselt eelotsusetaotluses väidetule ei ole eelnimetatud kohus otsustanud, et tollis deklareeriti väiksemad kogused, kui Portugali tegelikult toimetati. Nende selgituste kohaselt oleks pidanud salakaubaveo ja dokumentide võltsimisega seonduva kriminaalmenetluse tunnistama lõppenuks nende kuritegude aegumise tõttu, mis oli tuvastatud enne nimetatud kohtus peetava kohtuistung

avamist tehtud kohtulahendiga. Lisaks väidavad nad, et sama menetluse raames kahju hüvitamiseks esitatud tsiviilhagi osas mõisteti süüdistatavad õigeks, kuna süüksarvatud teod ei leidnud tõendamist.

41 Selles osas tuleb märkida, et EÜ artiklis 234 ette nähtud korda kohaldatakse EL artiklis 35 sätestatud eelotsusetaotlusele, arvestades viimati nimetatud sättes ette nähtud tingimusi (vt 16. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-105/03: Pupino, EKL 2005, lk I-5285, punkt 28). EÜ artikli 234 järgses menetluses, mis põhineb selgel siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete eristamisel, on kogu faktide hindamine siseriikliku kohtu pädevuses. Seega on Euroopa Kohus pädev otsustama üksnes ühenduse õigusnormide tõlgenduse või kehtivuse üle, lähtudes talle siseriikliku kohtu poolt esitatud asjaoludest (vt 16. juuli 1998. aasta otsus kohtuasjas C-235/95: Dument ja Froment, EKL 1998, lk I-4531, punkt 25, ja 16. oktoobri 2003. aasta otsus kohtuasjas C-421/01: Traunfellner, EKL 2003, lk I-11941, punkt 21).

42 Seega lähtudes tõlgendusest, mille eelotsusetaotluse esitanud kohus on Supremo Tribunal de Justiça otsusele andnud, on kolmanda küsimuse vastuvõetavus küsitav.

43 Selle tõlgenduse osas tuleb tõdeda, et puudub kolmanda küsimuse aluseks olev eeldus, mille kohaselt süüdistatavad mõistetakse õigeks, kui kauba ühendusevälise päritolu kohta puuduvad tõendid või need on ebapiisavad.

44 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikas on sedastatud, et kuna Euroopa Kohus peab põhimõtteliselt otsuse tegema, kui esitatud küsimused puudutavad ühenduse õiguse tõlgendamist, siis erandjuhtudel peab ta oma pädevuse hindamiseks kindlaks tegema need asjaolud, mille tõttu siseriiklik kohus talle eelotsusetaotluse esitas. Euroopa Kohus võib keelduda siseriikliku kohtu esitatud eelotsuse küsimusele vastamisest vaid juhul, kui ühenduse õiguse tõlgendamine, mida siseriiklik kohus on

palunud, ei ole ilmselgelt kuidagi seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on hüpoteetiline või kui Euroopa Kohtul puudub teave nende faktiliste ja õiguslike asjaolude kohta, mida tal on tarvis, andmaks vajalikku vastust talle esitatud küsimustele (vt eelkõige 11. juuli 2006. aasta otsus kohtuasjas C-13/05: Chacón Navas, EKL 2006, lk I-6467, punktid 32 ja 33 ning osundatud kohtupraktika).

- 45 Kui võtta käesolevas asjas arvesse eelotsusetaotluse esitanud kohtu kirjeldatud asjaolusid, tekitab kolmas küsimus hüpoteetilist laadi probleemi.
- 46 Järelikult ei pea Euroopa Kohus sellele küsimusele vastama.

Neljas küsimus

- 47 Samadel põhjustel, mis on toodud käesoleva otsuse punktides 41–45, on ka neljas küsimus vastuvõetamatu osas, milles see tugineb eeldusel, et süüdistatavad mõistetakse tõendite puudumisel või nende ebapiisavuse korral õigeks. Neljas küsimus on aga vastuvõetav osas, kuivõrd see puudutab juhtumit, mil liikmesriigi kohus on tuvastanud, et salakaubavedu puudutav kuritegu on aegunud.

Neljanda küsimuse punkt a

- 48 Neljanda küsimuse punktiga a soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas lepinguosalise riigi kohtu langetud lõpliku otsuse, milles on tuvastatud salakaubaveo kuriteo aegumine, alusel võib teha järelduse, et asjaomane kaup on teiste liikmesriikide territooriumil vabas ringluses.

49 EÜ artikli 24 alusel peab olema täidetud kolm tingimust, et kolmandast riigist pärit tooteid saaks pidada teises liikmesriigis vabas ringluses olevaks. Nimetatud toodetega on tegemist juhul, kui on täidetud impordiformaalsused, kui on tasutud tollimaksud või samaväärse toimega maksud, mida tuleb maksta selles liikmesriigis, ning kui selliseid tolli- või muid makse pole täielikult või osaliselt tagastatud.

50 Kui liikmesriigi kohus on tuvastanud, et süüdistatavale süüksarvatav salakaubavedu puudutav kuritegu on aegunud, siis ei muuda see asjaomaste toodete õiguslikku kvalifitseerimist.

51 *Ne bis in idem* põhimõte on lepinguosalise riigi kohtule siduv vaid niivõrd, kui võrd see takistab süüdistatava, kelle puhul on teises lepinguosalisel riigis juba lõplik kohtuotsus langetud, teist korda sama teo eest kohtu alla andmist.

52 Seega tuleb neljanda küsimuse punktile a vastata, et lepinguosalise riigi kohus ei või pidada kaupa oma territooriumil vabas ringluses olevaks üksnes sel põhjusel, et teise lepinguosalise riigi kriminaalkohus on selle sama kauba osas tuvastanud, et salakaubavedu puudutav kuritegu on aegunud.

Neljanda küsimuse punkt b

53 Neljanda küsimuse punktiga b soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas teises liikmesriigis turuleviimine pärast importimist liikmesriiki, kus tehti aegumise tõttu õigeksmõistev kohtuotsus, kuulub sama teo koosseisu või kujutab esimesse liikmesriiki importimise suhtes iseseisvat toimingut.

- 54 Ainus oluline kriteerium „sama teo” Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 mõttes kohaldamiseks seisneb tegude sisulise samasuse kindlaks tegemises, mida tuleb mõista konkreetsete omavahel lahutamatult seotud tegude kogumi esinemisena (vt eespool viidatud otsus Van Esbroeck, punkt 36).
- 55 Mis puudutab eelkõige sellist olukorda nagu põhikohtuasjas, tuleb tõdeda, et see võib sisuliselt kujutada tegude kogumit.
- 56 Sellekohase lõpliku hinnangu andmise õigus kuulub siiski pädevatele siseriiklikele kohtutele, kes peavad otsustama, kas kõnealused teod sisuliselt moodustavad ajaliselt, ruumiliselt ja esemeliselt lahutamatult seotud tegude kogumi.
- 57 Eeltoodust tuleneb, et teises liikmesriigis kauba turuleviimine pärast importimist liikmesriiki, kus tehti õigeksmõistev kohtuotsus, kujutab endast tegu, mis võib kuuluda „sama teo” koosseisu Schengeni rakenduskonventsiooni artikli 54 mõttes.

Kohtukulud

- 58 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotamise siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamisega seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

1. 19. juunil 1990 Schengenis allkirjastatud konventsiooni, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta, artiklis 54 sätestatud *ne bis in idem* põhimõtet kohaldatakse lepinguosalise riigi kohtu poolt kriminaalasjas tehtud otsusele, millega süüdistatav mõistetakse kriminaalmenetluse aluseks oleva kuriteo aegumise tõttu lõplikult õigeks.
2. Nimetatud põhimõtet kohaldatakse ainult nendele isikutele, kelle suhtes lepinguosaline riik on langetanud lõpliku otsuse.
3. Lepinguosalise riigi kohus ei või pidada kaupa oma territooriumil vabas ringluses olevaks üksnes sel põhjusel, et teise lepinguosalise riigi kriminaalkohus on selle sama kauba osas tuvastanud, et salakaubavedu puudutav kuritegu on aegunud.
4. Teises liikmesriigis kauba turuleviimine pärast importimist liikmesriiki, kus tehti õigeksmõistev kohtuotsus, kujutab endast tegu, mis võib kuuluda „sama teo” koosseisu eelnimetatud artikli 54 mõttes.

Allkirjad